3

D. MICHAELIS ALBERTI,

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICI ET CONSIST. MAGDEB. CONSILIARII, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORIS PUBL. ORDIN. ACAD. NAT. CUR. COLLEGÆ, SOCIET. REG. BORUSS. SCIENT. SODALIS, ETC.

PROPEMPTICON INAUGURALE,

DE

SECTARVM MEDICARVM NOXIA RESTAVRATIONE.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30777793

SEctis erigendis antiquiſſimi Philoſophi altis ſuperciliis & elato animo operam dederunt; neque hic pruritus ſentiendi & judicandi priſcis tantum fuit familiaris, ſed hodiernis adhuc ævis innoteſcit: quam ob rem ſæpe antiquorum placita & judicia à tergo alio modo inter poſteros adſpiciuntur & novæ curioſæ & ſpecioſæ opiniones excogitantur ac declamantur: attamen non ſibi ſoli ſapere, nec ſua tantum efferre, ſapientis character eſt; quippe vera ſunt, quæ *Plinius Lib. V. Ep. 8.* elocutus: *Invenio apud ſapientes, honeſtiſſimum eſſe majorum veſtigia ſequi, ſi modo recto itinere præceſſerint:* quare veritatis viam ſectari, nec aliorum cognitionem ſpernere animi probi & ingenui occupatio eſſe debet: malum enim ſymbolum eſt, quod *Chriſippus* de nonnullis profert: *hic ſolus ſapit, cui alii velut umbræ feruntur:* nec tamen eapropter omnis imitatio probatur, *nam imitari, quæ contra rationem eveniunt, quis optet!* dixit *Polybius Lib. XV. c. 34. p. 721. Seneca de vita beata cap. 1.* quare ſectari & non ſectari, imitari & non imitari, vario modo nocivum eſſe poteſt: Etenim interdum id contingit, quod *Stanlejus* de *Euclide, Sectæ Megaricæ inſtitutore, cap. 2. p. 264.* dixit: *quod ſuo ingenio indulgens, ſectam hanc inſtituerit, quam Diog. Laert. II. 24. non σχολὴν ſcholam, ſed χολὴν merum fel vocavit:* Siquidem non modo antiquiores

quiores quidam in nimiæ confidentiæ præjudicio fluctuaverant, ſed hodernis temporibus idem aliquando evenit, ut homines ſibi placentes & ſuo ingenio indulgentes, Sectam reſtaurent erigantque: Exoſus multis videtur Sectariorum titulus, tamen non pauci in aliorum verba jurant, aut curioſis ac ſpecioſis propoſitionibus & promiſſionibus occæcati, mox authoritatis præjudicio captantur & intra rete ejusmodi Sectæ implicantur: nec deſunt teſtimonia, quibus reſtauratio nova & pernicioſa Sectarum Medicarum confirmari poteſt: Eclecticam non pauci affectant! in hoc tamen ſtudio minus felices faciunt progreſſus, ſiquidem ima ſummis miſcere, confuſe ſententias & cauſas corradere, indiſcriminatim effectus & phænomena congerere, res inapplicabiles ſine judicio conquirere, per omnia elementa vagari, in aere piſcari, ex omnibus mundi terminis & plagis certas contemplationes turmatim congregare, deinde verbis ludere, nudis opinionibus & theſibus philaſophari, aliquando minus veram ſententiam Medicam conficit, quæ ſi ſibi placet, innocentes animos ad ſe allicit, ſub aliquo jugo, mancipio & ſervitute detinet, ab aliis contemplationibus dehortatur, ſemet tantum commendat, aut aliam occupationem, (ſi non ſimul, aut plane principaliter, circa illam pompoſam & quæ videri & æſtimari vult, unice ſolidam ac veram ſententiam ſollicita & ſtudioſa fuit,) improbat, rejicit & deſpicatui habet, novum tunc Sectæ Fanum & Idolum erigit, in quo Æſculapius, ſacrificia gallorum, adorationem, cultum, commendationem, applauſum, aliasque humanas vanitates & adulationes, in faciem ut ajunt abeuntes, ſine erubeſcentia expectat: De *Pittaco Mitylenſi* refert *Athenæus Lib. X. p. 427.* quod *Periandro ſvaſerit, ne eſſe cognoſceretur, qualis eſſet, non eſſe, qualem ſe eſſe ſimulabat:* ſimile quid de talibus ſententiis, quæ Sectas ſtruunt, aſſeverari non poteſt; nam facile ex ungve Leonem noſſe licet & ſimulatio quæ intercurrit, valde cruda & manifeſta eſt; quando enim talis Secta aliquando alia theoremata & inventa probat, mox altera manu iterum aufert, quod una præbuit, dum ſua adſerta miris elogiis antefert, alia vero denuo jejunis & ſterilibus opprobriis opprimit: reminiſcor porro illius effati à *Byante*, referente *Stobæo Lib. III. p. 46.* propoſiti*: deliberato rem aggredere, quod autem coeperis, conſtanter abſolve:* Contrarium huius moniti interdum Sectæ tales novaturientes continent: dum

dum deliberatio in variis dogmatibus valde infirma, præcipitata, affectata & innumeris præjudiciis contaminata deprehenditur: hinc præter illas exclamationes, hæc mea ſunt! hæc ego (ſi Diis placet) inveni! hæc obſervavi! hæc ſentio! quid verum eſſet, ſi hoc non eſſet! Deus hoc potuit facere! multa licet, in hac explicatione adeo manifeſta haud ſint, tamen reliqua vera exiſtunt! hæc ſunt perſpicua, alia obſcura, metaphyſica, ad forum medicum non quadrantia! mea modo legantur! &c. &c. &c. Si itaque talia effata, quaſi ſolidiſſima argumenta, quisquam credere & imitari geſtit, Sectæ participem ſe reddit: abſit à me ut hac ſignorum enarratione, quæ Sectam produnt, ullam parem offenſam: interim placet in altera demonſtratione confirmare, quod ſic dicta Doctrina Stahliana alieniſſima ſit, à tali Sectæ titulo: illa enim ordinem Dei & quæ almus creator conjunxit & ſubordinavit, pro fundamento cognitionis ponit; illa veritatem & certitudinem primo in facto agnoſcit; illa veterum vera & ſincera adſerta & inventa ingenue ſeligit, prudenter conciliat & ſolide applicat; illa cognitionem Corporis humani quoad phyſicos & anatomicos reſpectus non negligit, multo minus improbat, ſed prudenter diſcernit & convenienter dijudicat; illa mentes audientium & legentium non ab aliis ſeducit, ac velut anathemate odii detinet, ſed ad alios conferendos, audiendos, legendos & dijudicandos dimittit; illa urget & cum affectu poſtulat, quo alia percipiantur ac conferantur, ut prudens conciliatio & dijudicatio inſtitui queat; cum contra ſæpe immatura ingenia ab hac doctrina avertantur, ne forte meliora ſub ſobrio rationis uſu comprehendant; illa haud terminos & annos aut exquiſitos limites ponit, quibus veritas mente agnoſci debeat, neque tamen fugaci impetu negotia tractat, ſed pro rationis aptitudine, nunc citius & facilius, nunc ſub paulo longiori mora ſeriem rerum ſcientificarum inculcat, adeoque ex ſtudio Medico non rem mercenariam & opificiariam, cui per certos annos ſerviendum eſſet, conficit; illa non anilibus ſubriſionibus, ſed ſolidis demonſtrationibus falſa commenta ſegregat & ſubjugat; illa in coeptis ſuis conſtans eſt, non modo hoc, modo aliud, hodie hoc, cras aliud ſentiens, conſultans ac judicans; illa non eſt turbatrix ordinis divini, ſed egregium nexum, divinitus inſtitutum, inculcat, defendit & confirmat; illa cauſas naturales pulchra connexione & ſine confuſione,

contradictione, figmento ac vitioſa concluſione proponit; illa aliorum prudentes obſervationes conciliat & ſatis ſuperque monſtrat, quod ſibi ſoli non ſapiat, neque tamen ſine judicio promiſcue medicorum inventa & obſervata colligit, applicat & declamat; illa judicioſum ſelectum phænomenorum & congruam applicationem cauſarum inſtituit, neque à baculo ad angulum, aut late diſperſis cauſis ad hominem argumentationem format; illa omnibus prudentibus arbitris diſquiſitiones ſuas modeſte offert, neque vana oſtentatione ac ſciolis commentariis aliis obtrudit; illa integritatem ſuam non verboſis laudationibus & adulationibus, ſed ſimplicibus ac innumeris effectibus atque ſalutaribus ſucceſſibus comprobat, adeo ut multorum nævi in ejusdem caſtris tutelam poſtulent; unde non nuces caſſas & theſes, ſolida demonſtratione deſtitutas, obtrudit; illa ſingula theoremata multis argumentis probat & demonſtrat, nec fabulatur quicquid in buccam venit, multo minus in rerum naturalium propoſitione articulos fidei format; illa non odio aut invidia alios proſequitur, qui non cæca fide & veneratione demonſtrationes ſuas amplectuntur, ſed in propoſitione veritatis acquieſcit; illa S. Scripturæ admodum conformem ſe reddit, neque periculoſis ſpeculationibus atque conſecutionibus anſam præbet; illa non crepundiis curioſitatum & experimentorum, ad forum medicum nequaquam ſpectantium, ingenia imbecillium corrumpit, nec plus enervat & allicit, ſed bona fide documenta ſua cuilibet exponit; illa ſine amplifica ſpecioſa ac verboſa commendatione ſua dogmata proponit, ſed ſimplici ac naturali ordine atque nexu eadem judicioſis arbitris ſubjicit; illa requirit animum à præjudiciis liberum; cum ſectarii multis præjudiciis varii ſpeciminis turgidi exiſtant; illa ſcriptis, verbis & factis aliorum animos ad ſollicitum ſcrutinium aliarum ſententiarum allicit ac diſponit; illa oblatis objectionibus multis demonſtrationibus ſatisfacit, nec aliorum aures nudis aſſertis & opinionibus offendit, nec cramben toties coctam vicies apponit, nec ſemper unum idemque profert; illa cum judicio effectus & phænomena intuetur, nec phantaſiæ plus tribuit in excogitatione cauſarum; &c. &c. Ex ſingulis hiſce & multis aliis facile inclareſcit, quam aliena hæc Doctrina ſit, à Secta erigenda & ubi viciſſim jure meritoque reſtauratio Sectæ Medicæ inter recentiores & novaturientes inquiri debeat;

beat; Varia protuli crinomena illorum, qui re ipſa præjudicioſi ſunt ſectarii & ſuis viribus, philautiæ, imaginationi, ac meritis plus tribuunt, quam par eſt: talis Secta, quæ ſibi ſapit, quibus alia ſordent, ſane ipſa ſordida & à veritate valde aliena eſt: Ex hac indiciorum conciliatione facile prudens, æquus & attentus arbiter judicare poteſt, quænam ſententia & qui mores in Medico etiam foro inter poſteros Sectis reſtaurandis quadrent: interim ſingula hæc in ſenſu abſtracto dicta ſunt; quo loco cum *Hieronymo Tom. I. Opp. f. 6.* confiteor: *nullum læſi, nullius nomen mea Scriptura deſignatum eſt: qui mihi iraſci voluerit, prius ipſe de ſe, quod talis ſit, confitebitur.*

Hanc meditationem brevi annotatione proponere & unà præmittere volui publicæ commendationi

DN. JOHANNIS NICOLAI GRIMMANNI

Medicinæ Candidati Doctiſſimi

Cujus honeſtam proſapiam & laude dignum ſtudiorum Curſum commemorare placet: hic in lucem editus eſt Otterndorffii, urbe Hadelenſi, An. MDCCVII. d. XXII. Septembr. Patre Viro Præclariſſimo & Ampliſſimo *Dn. Johanne Grimmanno* ejusdem loci Con-Rectore quondam Spectabili, meritiſſimoque: Matre Honore ac Virtutibus ornatiſſima *Anna Margaretha Brutten.* Quibus Parentibus Peſte, tunc temporis graſſante, præmatura morte é vivis ereptis, ſextum vix ætatis anno egreſſo Tutores duo ſunt conſtituti, videlicet *Dni. Frers & Haaſe*, quorum ſvaſu prima ſtudiorum fundamenta in Schola, Otterndorfii florente, jecit: Poſtea Halam noſtram acceſſit & in Schola Orphanotrophei ſtudia porro proſecutus eſt. Poſt aliquam temporis moram iterum in Patriam reverſus, per anni ſpatium ibidem commoratus, privata inſtitutione humanioribus ſtudiis operam dedit; Halam vero denuo, ſvaſu Curatoris ſui, de ſe bene meriti, *Dni. Rademacheri*, Spectatiſſimi, graviſſimi & dexterrimi Conſulis Otterndorffienſis, cujus benevolentiam valde veneratur, adivit, cujus Academiæ Civibus adſociatus fuit: in hac Medico præcipue ſtudio animum ſuum dicavit. In quo omnibus ad ſtudium Medicum pertinentibus inſtitutionibus & manuductionibus ſedulum ſe promiſit exhibuitque auditorem, imprimis

mis Excellentiſſimi *Dni. Conſil. & Profeſſ. D. Hoffmanni* Commentationem in Materiam Medicam excepit; porro Experientiſſimi Dni. D. Baſſii Prof. Extraord. Collegia Anatomicum, Chirurgicum & Deligatorium frequentavit; Botanicem etiam excoluit; Meâ vero Doctrinâ Univerſum Curſum Medicum per omnes partes Theoreticas & Practicas, Phyſicas, Medicas, Chymicas, & Chirurgicas bona applicatione exantlavit & tandem præeunte Excellentiſſimo Dn. Prof. *Junckero* Praxeos clinicæ exercitium conciliavit. Cum autem è re ſua eſſe exiſtimaverit, ut alias Academias inviſeret, Argentoratum ſe contulit, ibique variorum Clariſſimorum Virorum auditor factus, quippe Celebrem & Excell. Profeſſ. Dn. D. *Salzmannum* Anatomiam docentem & monſtrantem, ut & Clariſſimum Dn. *Prof. Sachſium* Phyſicam Experimentalem tractantem percepit; nec minus Collegia Experientiſſimorum *Dn. D. Fried* de arte obſtetricandi & *D. D. Nicolai* de Affectibus oculorum frequentavit: Redux vero ad nos factus, laudatum Dn. Prof. Junckerum tabulas Practicas & Chymicas ſuas explicantem audivit, ejusque Manuductionis in Praxi Clinica particeps factus fuit: Denique Academicis ſtudiis dicere vale cum Deo propoſuit, & ab Ordine noſtro modeſte petiit, quo Privilegia Doctoralia ipſi conferantur; huic petito annuentes conſvetis examinibus ejus profectus in ſcientia & experientia exploravimus, quibus perſpectis aditum ad cathedram diſputatoriam ipſi conceſſimus, è qua thema Inauguralis ſpeciminis de *Coffe Potus uſu noxio* ventilandum ſelegit; Cui Actui ſolenni VII. Idus Maji cum Deo inſtituto, ut ſub nutù Divini auxilii Magnificus Academiæ Pro-Rector, Illuſtriſſimi, Illuſtres, Summe Reverendi, Excellentiſſimi, Conſultiſſimi, Ampliſſimi, Clariſſimique Academiæ Proceres, Fautores, ac Cives præſentia ſua adſint, faveantque, omni humanitate rogo: Datum Halæ Magdeb. Pridie Nonar. Majas. A. O. R. M. D. CC. XXX.

(L. S.)